

SIMPLIFIED MATERIAL AND MIND MAPING

**SUBJECT- HISTORY
PART-A**

**PREPARED BY
NARESH SINGLA LECT.
HISTORY SRP**

ਪੰਜਾਬ ਭਾਰਤ
ਦਾ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੁਆਰ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ
ਦਰਿਆਵਾਂ ਦਾ
ਪ੍ਰਭਾਵ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ
ਜੰਗਲਾਂ ਤੇ
ਪਰਬਤਾਂ ਦਾ
ਪ੍ਰਭਾਵ

ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ
ਭੌਤਿਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ
ਦੇ ਇਸ ਦੇ
ਇਤਿਹਾਸ ਉੱਪਰ
ਪ੍ਰਭਾਵ

ਕਲਾ ਤੇ
ਸਾਹਿਤ ਦੀ
ਹਾਨੀ

ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ
ਦਾ ਜਨਮ

ਪੁਰਾਤਨ
ਜਨਮ ਸਾਖੀ

ਜਨਮ
ਸਾਖੀਆਂ

ਮਿਹਰਬਾਨ
ਵਾਲੀ ਜਨਮ
ਸਾਖੀ

ਭਾਈ ਬਾਲੇ
ਵਾਲੀ ਜਨਮ
ਸਾਖੀ

ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਦੀ ਜਨਮ ਸਾਖੀ
(ਗਿਆਨ ਰਤਨਾਵਲੀ)

ਤਿੰਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ
(ਉੱਚ, ਮੱਧ
ਅਤੇ ਨੀਵੀਂ)

ਇਸਤਰੀਆਂ
ਦੀ ਸਥਿਤੀ

ਮੰਨੇਰੰਜਨ

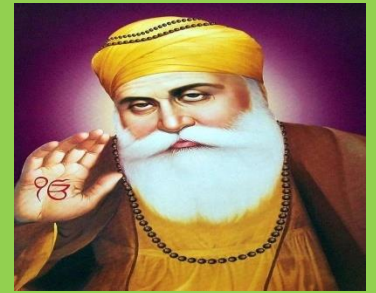
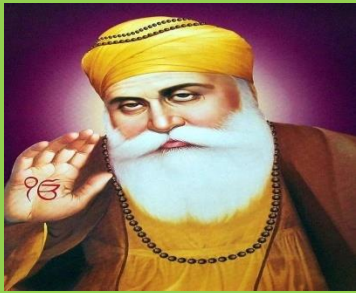
ਸਿੱਖਿਆ

16ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ
ਆਰੰਭ ਵਿਚ
ਮੁਸਲਿਮ ਸਮਾਜ
ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

ਖਾਣ-ਪੀਣ

ਪਹਿਰਾਵਾ

ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ
ਇੱਕ ਹੈ

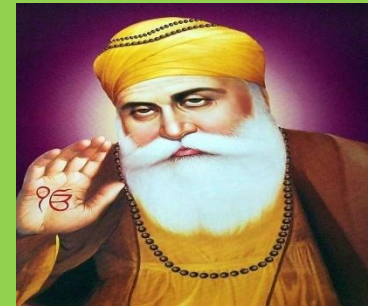
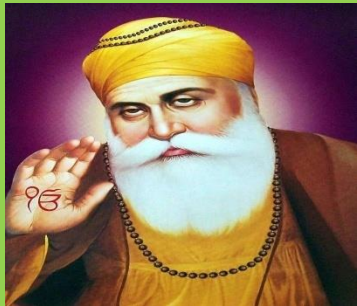
ਸਰਵ-
ਸ਼ਕਤੀਮਾਨ

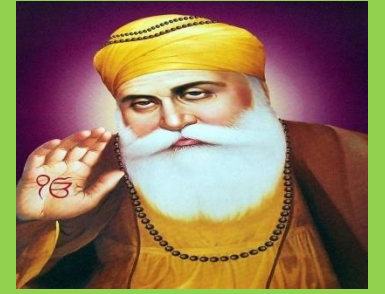
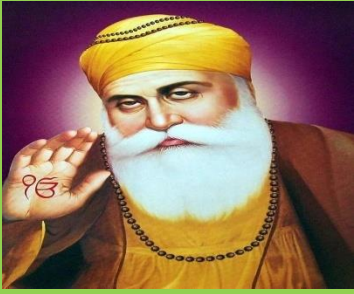
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ
ਜੀ ਦੀਆਂ
ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ

ਨਿਰਗੁਣ
ਅਤੇ
ਸਰਗੁਣ

ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਥਾ
ਦਾ ਖੰਡਨ

ਮੂਰਤੀ
ਪੂਜਾ ਦਾ
ਖੰਡਨ

ਸੈਦਪੁਰ
(ਭਾਈ ਲਾਲੇ)

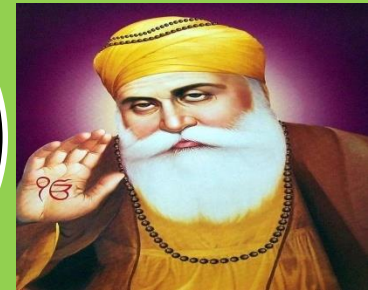
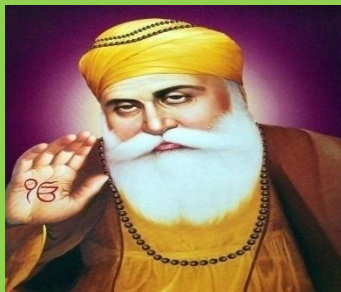
ਤਾਲੁੰਬਾ
(ਸੱਜਣ ਠੱਗ)

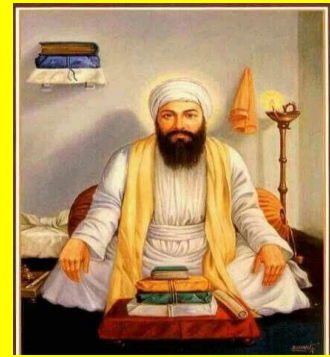
ਹਸਨ
ਅਬਦਾਲ
(ਵਲੀ ਕੰਧਾਰੀ)

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ
ਜੀ ਦੀਆਂ
ਉਦਾਸੀਆਂ

ਬਨਾਰਸ
(ਪੰਡਤ ਚਤਰ
ਦਾਸ)

ਮੱਕਾ (ਕਾਜੀ
ਰੁਕਨੁੱਦੀਨ)

ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਨੂੰ
ਹਰਮਨ-ਪਿਆਰਾ
ਬਣਾਉਣਾ

ਗੋਇੰਦਵਾਲ
ਸਾਹਿਬ ਦੀ
ਸਥਾਪਨਾ
(1546 ਈ:

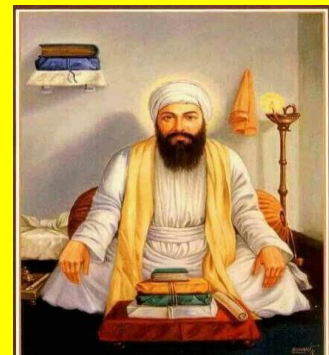
ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ
ਜੀ ਅਧੀਨ ਸਿੱਖ
ਧਰਮ ਦਾ ਵਿਕਾਸ
(1539-1552)

ਬਾਣੀ ਦਾ
ਸੰਗ੍ਰਹਿ

ਉਦਾਸੀ ਮਤ
ਦਾ ਖੰਡਨ

ਲੰਗਰ ਪ੍ਰਥਾ
ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ

ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ
ਵਿਖੇ ਬਾਉਲੀ ਦਾ
ਨਿਰਮਾਣ

ਬਾਣੀ ਦਾ
ਸੰਗ੍ਰਹਿ

ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ
ਅਧੀਨ ਸਿੱਖ ਧਰਮ
ਦਾ ਵਿਕਾਸ (1552-
1574)

ਮੰਜੀ ਪ੍ਰਥਾ
ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ

ਲੰਗਰ ਪ੍ਰਥਾ
ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ

ਉਦਾਸੀ ਮਤ
ਦਾ ਖੰਡਨ

ਸਮਾਜਿਕ
ਸੁਧਾਰ

ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਥਾ
ਦਾ ਵਿਰੋਧ

ਵਿਧਵਾ
ਵਿਆਹ ਦੇ
ਹੱਕ ਵਿਚ

ਪਰਦਾ ਪ੍ਰਥਾ
ਦਾ ਵਿਰੋਧ

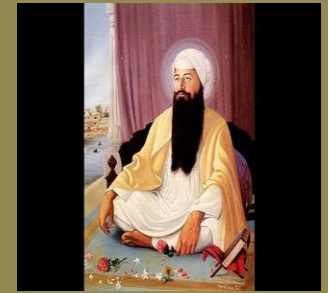
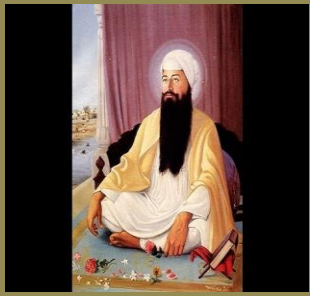
ਗੁਰੂ
ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ
ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ
ਸੁਧਾਰ

ਬਾਲ
ਵਿਆਹ ਦਾ
ਵਿਰੋਧ

ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ
ਵਸਤਾਂ ਦੀ
ਮਨਾਹੀ

ਸਤੀ ਪ੍ਰਥਾ
ਦਾ ਵਿਰੋਧ

ਰਾਮਦਾਸਪੁਰਾ
ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ
(1577 ਈ:)

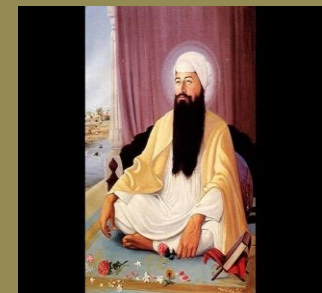
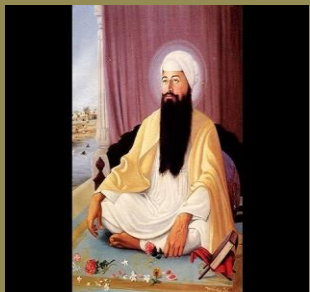
ਅਕਬਰ ਨਾਲ
ਮਿੱਤਰਤਾਪੂਰਨ
ਸੰਬੰਧ

ਮਸੰਦ ਪ੍ਰਥਾ
ਦਾ ਆਰੰਭ

ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ
ਅਧੀਨ ਸਿੱਖ ਧਰਮ
ਦਾ ਵਿਕਾਸ (1574-
1581)

ਚਾਰ ਲਾਵਾਂ
ਦਾ ਉਚਾਰਨ

ਉਦਾਸੀਆਂ
ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ

ਹਰਿਮੰਦਰ
ਸਾਹਿਬ ਦਾ
ਨਿਰਮਾਣ

ਤਰਨਤਾਰਨ,
ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਅਤੇ
ਹਰਿਗੋਬਿੰਦਪੁਰ ਦੀ
ਸਥਾਪਨਾ

**ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ
ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖ
ਧਰਮ ਦਾ ਵਿਕਾਸ
(1581-1606)**

ਮਸੰਦ ਪ੍ਰਥਾ ਦਾ
ਵਿਕਾਸ

ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ
ਬਾਉਲੀ ਦਾ
ਨਿਰਮਾਣ

ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ
ਸਾਹਿਬ ਦਾ
ਸੰਕਲਨ

ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ
ਸਾਹਿਬ ਜੀ
ਦਾ ਸੰਕਲਨ

ਖੁਸਰੋ ਦੀ
ਸਹਾਇਤਾ
(ਤਤਕਾਲੀ
ਕਾਰਨ)

ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ
ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੇ
ਕਾਰਨ (30 ਮਈ
1606 ਈ:)

ਜਹਾਂਗੀਰ ਦੀ
ਧਾਰਮਿਕ
ਕੱਟੜਤਾ

ਚੰਦੂ ਸ਼ਾਹ
ਦੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ

ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ
ਦੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ

ਗੁਰੂ
ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ
ਜੀ ਦੀ ਨਵੀਂ
ਨੀਤੀ

ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਮੁਗਲਾਂ
ਦੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਵਿਚ
ਪਰਿਵਰਤਨ

ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚ
ਏਕਤਾ

ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ
ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ
ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੀ
ਮਹੱਤਤਾ

ਸੁਤੰਤਰ ਸਿੱਖ
ਰਾਜ ਦੀ
ਸਥਾਪਨਾ

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ
ਲੋਕਪ੍ਰਿਯਤਾ

ਮੀਰੀ ਅਤੇ ਪੀਰੀ
ਤਲਵਾਰਾਂ ਧਾਰਨ
ਕਰਨੀਆਂ

ਰਾਜਸੀ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ
ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਣਾ

ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ
ਜੀ ਦੀ ਨਵੀਂ
ਨੀਤੀ ਦੀਆਂ
ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

ਸੈਨਾ ਦਾ
ਸੰਗਠਨ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
ਦੀ ਕਿਲ੍ਹੇਬੰਦੀ

ਅਕਾਲ ਤਖਤ
ਸਾਹਿਬ ਦੀ
ਉਸਾਰੀ

ਨਕਸ਼ਬੰਦੀਆਂ
ਦਾ ਔਰੰਗਜੇਬ
'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਪੰਡਤਾਂ
ਦੀ ਪੁਕਾਰ
(ਤਤਕਾਲੀ ਕਾਰਨ)

ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ
ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੇ
ਕਾਰਨ (11
ਨਵੰਬਰ 1675 ਈ:)

ਔਰੰਗਜੇਬ ਦੀ
ਧਾਰਮਿਕ
ਕੱਟੜਤਾ

ਸਿੱਖ ਧਰਮ
ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰ

ਰਾਮ ਰਾਏ ਦੀ
ਦੁਸ਼ਮਣੀ

ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ
ਇੱਕ ਮਹਾਨ
ਘਟਨਾ

ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਦੀ
ਪਰੰਪਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣਾ

ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੀ
ਰੱਖਿਆ

ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ
ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੀ
ਮਹੱਤਤਾ

ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ
ਬਦਲੇ ਦੀ
ਭਾਵਨਾ

ਖਾਲਸਾ ਦੀ
ਸਿਰਜਨਾ

ਮੁਗਲਾਂ ਦਾ
ਅੱਤਿਆਚਾਰੀ
ਸ਼ਾਸਨ

ਪਹਾੜੀ
ਰਾਜਿਆਂ ਦਾ
ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ

ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ
ਮਸੰਦ ਪ੍ਰਥਾ

ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ
ਦੀ ਸਿਰਜਨਾ
ਦੇ ਕਾਰਨ

ਜੱਟਾਂ ਦਾ
ਸੁਭਾਅ

ਜਾਤਪਾਤ ਦੇ
ਬੰਧਨ

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ
ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ
ਉਦੇਸ਼

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ
ਜੀ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ
ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ

ਨੀਵੀਆਂ
ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ
ਦਾ ਉਭਾਰ

ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ
ਗਿਣਤੀ
ਵਿਚ ਵਾਧਾ

ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ
ਦੀ ਸਿਰਜਨਾ
ਦਾ ਮਹੱਤਵ

ਮਸੰਦ ਪ੍ਰਥਾ
ਦਾ ਅੰਤ

ਆਦਰਸ਼
ਸਮਾਜ ਦਾ
ਨਿਰਮਾਣ

ਇੱਕ
ਸੁਤੰਤਰ ਕੌਮ

ਮੁਗਲਾਂ ਦੇ
ਘੋਰ
ਅੱਤਿਆਚਾਰ

ਐਰੰਗਜੇਬ ਦੇ
ਕਮਜੋਰ
ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ
ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ
ਹੁਕਮਨਾਮੇ

ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ
ਬਹਾਦਰ ਦੀ
ਮੁਢਲੀ ਸਫਲਤਾ
ਦੇ ਕਾਰਨ

ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ
ਬਹਾਦਰ ਦਾ
ਚੰਗਾ ਸ਼ਾਸਨ
ਪ੍ਰਬੰਧ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ
ਪਹਾੜ

ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ
ਬਹਾਦਰ ਦੀ
ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ

ਮੁਗਲ
ਸਾਮਰਾਜ ਦੀ
ਸ਼ਕਤੀ

ਗੁਰਦਾਸ ਨੰਗਲ
ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ 'ਤੇ
ਅਚਾਨਕ ਹਮਲਾ

ਹਿੰਦੂ ਰਾਜਿਆਂ
ਤੇ ਜਿਮੀਦਾਰਾਂ
ਦਾ ਵਿਰੋਧ

ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ
ਬਹਾਦਰ ਦੀ
ਅੰਤਿਮ
ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ
ਕਾਰਨ

ਫ਼ਰੁਖਸੀਅਰ ਦੀਆਂ
ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਰੁੱਧ
ਕਾਰਵਾਈਆਂ

ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ
ਬਹਾਦਰ ਅਤੇ
ਬਿਨੋਦ ਸਿੰਘ
ਵਿਚ ਮਤਭੇਦ

ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ
ਬਹਾਦਰ ਦੁਆਰਾ
ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ
ਉਲੰਘਣਾ

